

Tolkningsdokument: HSLF-FS 2017:37 och framtagna modeller inom Region Skåne

Bakgrund

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd 2012:9 om läkemedelshantering i hälso- och sjukvården har från och med 1 januari 2018 ändrats, <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2017-5-2.pdf>.

Sedan tidigare har Region Skåne aktivt arbetat med dessa frågor och modeller finns framtagna för läkemedelsgenomgångar, Skånemodellen för läkemedelsgenomgångar, samt utskrivningsinformation. Vid arbete med läkemedelsgenomgångar samt utskrivningsinformation inom Region Skåne ska dessa modeller användas.

Syftet med tolkningsdokumentet är att förtydliga HSLF-FS 2017:37 i förhållande till redan befintliga modeller, framtagna inom Region Skåne. I tolkningsdokumentet kommer enskilda delar i HSLF-FS 2017:37 att presenteras och förtydligas.

Terminologi

Region Skånes terminologi, vilken används sedan en längre tid tillbaka inom regionen, kommer att fortsätta att användas. Skånemodellen för läkemedelsgenomgångar och riktlinjer för utskrivningsinformation är redan inarbetade i sjukvården i Region Skåne.

Socialstyrelsens föreskrifter beskriver innehållet i en enkel *läkemedelsgenomgång* vilken i Skånemodellen för läkemedelsgenomgångar motsvaras av **läkemedelsavstämning** och en så kallad **basal läkemedelsgenomgång**. I de fall det identifieras att det finns behov av en *fördjupad läkemedelsgenomgång* görs detta, vilket i Skånemodellen innebär att den utförs **tvärprofessionellt, Figur 1**.

Socialstyrelsens föreskrifter beskriver att patienten i samband med utskrivning ska få *läkemedelsberättelse*, den uppdaterade läkemedelslistan och den övriga informationen som anges i 11 kap 15§ vilken i Region Skåne motsvaras av **utskrivningsinformation med läkemedelsberättelse, Figur 1**.

HSLF-FS 2017:37	Enkel läkemedelsgenomgång	Fördjupad läkemedelsgenomgång	Läkemedelsberättelse
Region Skåne	Läkemedelsavstämning	Tvärprofessionell läkemedelsgenomgång	Utskrivningsinformation med läkemedelsberättelse
	Basal läkemedelsgenomgång		

Figur 1 Tolkning av terminologin i HSLF-FS 2017:37 samt Region Skånes terminologi.

Ansvar

Enligt HSLF-FS 2017:37 (11 kap 1 §) ska läkaren ansvara för läkemedelsgenomgången, samt vid behov samarbeta med andra läkare, apotekare, sjuksköterskor och annan hälso- och sjukvårdspersonal.

Kommentar: Region Skåne tolkar detta som att läkaren är övergripande ansvarig för att läkemedelsgenomgången genomförs samt att ytterst ta beslut kring de läkemedelsrelaterade problem som identifieras. Detta innebär inte alltid att läkaren ansvarar för hela genomförandet. Enligt Skånemodellen för läkemedelsgenomgångar genomförs de tvärprofessionella läkemedelsgenomgångarna i samarbete mellan ansvarig läkare samt klinisk farmakolog, geriatriker eller apotekare samt för patienter i kommunal hälso- och sjukvård även sjuksköterska. Klinisk farmakolog, geriatriker eller apotekare identifierar läkemedelsrelaterade problem samt tar fram underlag för beslut till ansvarig läkare. För att läkemedelsgenomgången inom Region Skåne ska anses vara tvärprofessionell kvarstår detta krav. Inom Region Skåne finns det även en möjlighet för läkare med närliggande specialiteter (exempelvis internmedicin, allmänmedicin), samt kompetens motsvarande geriatriker eller klinisk farmakolog att ansöka om certifiering för att genomföra tvärprofessionella läkemedelsgenomgångar.

Enkel läkemedelsgenomgång

Begreppet *enkel läkemedelsgenomgång* (HSLF-FS 2017:37) anses inom Region Skåne vara synonymt med **läkemedelsavstämning** i kombination med **basal läkemedelsgenomgång**. En läkemedelsavstämning är en metod för att identifiera en aktuell och korrekt läkemedelslista för den enskilda patienten, vilket överensstämmer med HSLF-FS 2017:37 11 kap 5 §. Den basala läkemedelsgenomgången enligt Skånemodellen beaktar interaktioner, potentiellt olämpliga läkemedel till äldre samt läkemedel/doser i förhållande till njurfunktion. Arbetet med basala läkemedelsgenomgångar sker inom Region Skåne enligt beslutad Skånemodell för läkemedelsgenomgångar.

Enligt HSLF-FS 2017:37 11 kap, 3-4 § ska vårdgivare erbjuda patienter som är 75 år och äldre och som är ordinerade minst fem läkemedel en enkel läkemedelsgenomgång vid 1) besök hos läkare i öppenvård, 2) inskrivning i slutenvård, 3) påbörjad hemsjukvård och 4) inflyttning i en sådan boendeform eller bostad som omfattas av 5 kap, 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), samt för patienter som har, eller där det finns misstanke om, läkemedelsrelaterade problem. I det senare fallet ska en läkemedelsgenomgång genomföras oberoende av ålder.

Kommentar åldersgräns. Enligt Skånemodellen för läkemedelsgenomgångar genomförs basala läkemedelsgenomgångar för patienter 65 år och äldre vilka behandlas med läkemedel, med undantag för de

grupper vilka erhåller tvärprofessionella läkemedelsgenomgångar. Region Skåne anser det vara av stor vikt att arbeta proaktivt och anser därför att läkemedelsavstämning och basala läkemedelsgenomgångar bör genomföras för patienter 65- 75 år i förebyggande syfte samt ska genomföras för patienter 75 år och äldre eller om misstanke föreligger om läkemedelsrelaterade problem. Om ansvarig läkare anser att behov föreligger för läkemedelsgenomgång ska denna dock genomföras oberoende patientens ålder.

Kommentar öppenvårdsmottagning. Vid besök hos läkare på specialistmottagning (exempelvis neurokirurgi, ögon) erbjuds en enkel läkemedelsgenomgång. Om patienten tackar ja till erbjudandet skickas en remiss till den vårdgivare som har den huvudsakliga vårdkontakten, företrädesvis primärvården med begäran om läkemedelsavstämning samt basal läkemedelsgenomgång, vilken genomförs enligt gällande rutiner.

Fördjupad läkemedelsgenomgång

Begreppet *fördjupad läkemedelsgenomgång* (HSLF-FS 2017:37) anses inom Region Skåne vara synonymt med **tvärprofessionell läkemedelsgenomgång**. Arbetet med tvärprofessionella läkemedelsgenomgångar sker inom Region Skåne enligt beslutad Skånemodell för läkemedelsgenomgångar. Innehållet i denna överensstämmer med innehållet i HSLF-FS 2017:37.

Enligt HSLF-FS 2017:37 11 kap, 10 § ska den patient som efter en enkel läkemedelsgenomgång har kvarstående läkemedelsrelaterade problem eller där det finns en misstanke om sådana problem erbjudas en fördjupad läkemedelsgenomgång.

Kommentar: Inom Region Skåne genomförs tvärprofessionella läkemedelsgenomgångar för: 1) patienter boende i kommunala vård- och omsorgsboenden, 2) patienter 65 år och äldre i eget boende med insatser från kommunal hemsjukvård rörande läkemedelsanvändningen 3) slutenvårdspatienter 75 år och äldre med fem eller fler läkemedel vårdade på enheter där flertalet patienter använder många läkemedel (allmän internmedicin/närsjukvård eller motsvarande, geriatrik, neurologi, infektion samt ortopedi) samt 4) remitterade patienter, exempelvis de som har kvarstående läkemedelsrelaterade problem. För dessa patientgrupper finns det en stor risk för läkemedelsrelaterade problem.

Enligt HSLF-FS 2017:37 11 kap, 14 § ska läkaren bland annat dokumentera vilka yrkesutövare som deltagit vid läkemedelsgenomgången.

Kommentar: Inom Region Skåne dokumenterar samtlig legitimerad personal sin del i läkemedelsgenomgången.

Läkemedelsberättelse

I Region Skåne finns det en **regional utskrivningsinformation**, vilken bland annat inkluderar en **läkemedelsberättelse**. Riktlinjerna för utskrivningsinformation stämmer väl överens med de krav som finns i HSLF-FS 2017:37.

Enligt HSLF-FS 2017:37 11 kap, 15 § ska endast patienter vilka under vårdtillfället erhållit en läkemedelsgenomgång erhålla en läkemedelsberättelse.

Kommentar: Inom Region Skåne finns ett utökat krav, vilket enligt beslutade riktlinjer för utskrivningsinformation inkluderar samtliga patienter som skrivs ut från sjukhus till annan vårdform, oavsett ålder.

Enligt HSLF-FS 2017:37 11 kap, 17 § ska överföringen av information vid utskrivning göras senast samma dag som patienten skrivs ut.

Kommentar: Region Skåne tolkar skrivningen i HSLF-FS 2017:37 11 kap, 17 § som att informationen ska vara nästa vårdform till handa senast 24.00 den dag vilken patienten skrivs ut från sjukhus. Med nästa vårdform avses exempelvis primärvårdsläkare eller sjuksköterska i kommun.